

26. november 2021 kl 05:00 **Miljø**

Debat

Dansk Miljøteknologi: Der ligger en tikkende bombe under vandforsyningen

Den foregående pesticidstrategi er ikke lykkedes. Hvis ikke der rettes op på det, risikerer danskerne helt at miste tilliden til drikkevandet, skriver Søren Bukh Svenningsen.

I foråret kom det frem, at det giftige fluorstof PFOS, havde spredt sig fra vandløb til en mark, hvor køer var blevet forgiftet. Foto: Mads Claus Rasmussen/Ritzau Scanpix

Søren Bukh Svenningsen Direktør, Dansk Miljøteknologi

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Der ligger en tikkende bombe under vores drikkevandsforsyning, og politikerne risikerer, at den pludselig eksploderer op i hovedet på dem.

Med jævne mellemrum kan medierne fortælle om nye fund af sprøjtemiddelrester og uønsket kemi i grundvand og drikkevand, og der spreder sig en stadigt større skepsis overfor kvaliteten af vores fælles vandressourcer.

Det skal en ny sprøjtemiddelstrategi, der afløser den eksisterende strategi (fra 2017 til og med 2021), meget gerne rette op på.

Fortidens synder

Hvordan er det så gået med den gældende pesticidstrategi, hvor fokus har været på vurderingsprincipper, beskyttelse af indvindingsområder, bedre kontrol, øget forskning og restriktioner for brugen af pesticider?

Ja, hvis målet var at friholde drikkevandet for pesticidrester og uønsket kemi, så er det ikke gået så godt. Fortidens synder overhaler til stadighed den velmente, men åbenbart utilstrækkelige indsats.

Lad os som eksempel tage stoffet chloridazon, som er blevet brugt i blandt andet roer. Stoffet blev forbudt helt tilbage i 1996, men i 2017 begyndte man systematisk at undersøge grundvand og drikkevand fra vandværkerne for stoffet og dets nedbrydningsprodukter, fordi de tilfældigt blev fundet i et vandværk. Selv mange år efter forbuddet viste undersøgelsen, at stofferne fortsat findes i mange grundvandsmagasiner og vandboringer – også i mængder, som væsentligt overskrider grænseværdien.

“

Når vandindustrien taler om rensning, ved vi godt, at vi bliver tillagt skumle profitmotiver.

Søren Bukh Svenningsen, direktør for Dansk Miljøteknologi

Generelt findes der foruroligende mange stoffer i markante koncentrationer i de undersøgelser af grundvandet, som foretages i stadigt større omfang. Jo mere man leder, jo mere finder man. Der er dog forskel på den gældende grænseværdi for drikkevand, som var detektionsgrænsen på det tidspunkt, hvor man fastlagde den, og de såkaldte ”sundhedsmæssigt acceptable daglige indtag”.

Grænseværdien afspejler et forsigtighedsprincip og en politisk beslutning om, at man ikke vil have giftstoffer i drikkevandet. De ”sundhedsmæssigt acceptable daglige indtagelse” fastlægger derimod stof for stof en værdi for, hvor meget gift man kan tåle uden at blive syg. Det er den tilgang, som den agrokemiske industri har advokeret for.

Skræmmescenariet

De sundhedsmæssigt daglige indtag tager imidlertid ikke højde for ”cocktaileffekter”, hvor små mængder af mange forskellige stoffer til sammen kan udgøre en betydelig og muligvis mangedoblet akkumuleret sundhedsrisiko. Det er derfor næppe en farbar politisk vej ud ad dilemmaet at erstatte de gældende grænseværdier med nye ”sundheds-grænseværdier”. Man kan bare forestille sig overskrifterne: ”Grænseværdierne for sprøjtegifte i drikkevandet 100-dobles”!

Så der er ingen vej uden om at fortsætte og forstærke indsatsen for at beskytte grundvandet og drikkevandsressourcen. Men det bliver også nødvendigt at overveje en nemmere adgang for vandselskaberne til at rense drikkevandet med mere vidtgående rensemetoder. Men vel og mærke kun, når stofferne er forbudte og regulerede – ellers er det en alvorlig risiko, at beskyttelsen af vores vandressourcer svækkes.

Der findes teknologier og rensemetoder, som kan håndtere alle de kendte forureninger og nedbrydningsprodukter. Men det er en kompleks opgave at vurdere stoffernes sundhedsmæssige konsekvenser, prisen for rensning overfor gevinsten og eventuelle alternativer. Derfor bør de professionelle vandselskabers råderum udvides.

Også et eksporthensyn

Når vandindustrien taler om rensning, ved vi godt, at vi bliver tillagt skumle profitmotiver. Men faktisk er der tale om en faglig stolthed, som gør sig gældende i hele vandbranchen – vi bryder os ikke om at levere drikkevand med rester af pesticider og anden kemi, når det kan undgås.

Grænseværdien afspejler et forsigtighedsprincip og en politisk beslutning om, at man ikke vil have giftstoffer i drikkevandet.

Søren Bukh Svenningsen, direktør for Dansk Miljøteknologi

Og der er også et eksporthensyn. Det er ikke nemt at fremvise dansk vandværksekspertise for udenlandske kunder og samtidig være nødt til at fortælle, at vandet til forbrugerne indeholder rester af sprøjtegift, fordi vi hellere vil blande det forurenede vand op, så det lige overholder grænseværdien, end vi vil rense det.

Så opfordringen er klar: Fortsæt og styrk indsatsen for at beskytte grundvandsressourcen. Styrk vurderingen og reguleringen af de kemiske stoffer. Giv også de professionelle vandværker større selvbestemmelse til at fastlægge kvaliteten af drikkevandet og metoderne til at sikre den.

Ellers vil vi se en stærkt øget mistillid til drikkevand fra hanen, mere vand på flaske og flere og flere private vandrensningsfiltre – og det vil ikke øge sundheden og den samfundsmæssigt mest hensigtsmæssige drikkevandsforsvning.

Søren Bukh Svenningsen Direktør, Dansk Miljøteknologi

Politik har aldrig været vigtigere

Få gratis nyheder fra Danmarks største politiske redaktion

E-mail

Tilmeld

Ved at tilmelde dig Altingets nyhedsbrev, accepterer du vores [generelle betingelser](#)